

ყორიდნელი ქართველის ამონაშვილი

არმანი თბილისის მეექვსე სკოლაში სწავლობდა ოთხი წელი. შემდეგ, ფიქრობდნენ, რომ დროებით დაბრუნდნენ ირანში, მაგრამ გარემოება ისე აეწყო, რომ დარჩნენ, მეექვსე სკოლის დირექტორმა, ირანისტება ნინო რამიშვილმა პარილში ოჯახთან ერთად ირანში იმოგზაურა. მის მეუღლეს, ავთონ სვიმონიშვილს, ირანისტს, ფერედიანთან ხანგრძლივი ურთიერთობა აკავშირებს. არმანმა წამოსკოლის წინ ნინოს წერილი გადასცა და სთხოვა, თბილისში წაიკითხეთო. წერილში სტილი და კორექტურაც კი ხელუხლებლადაა.

ნერილი
ქალბატონ ნინოს

ქალბატონო ნინო! გინერთ ამ წერილს და თან ვატან ჩემს სიყვარულს და პატივისცემას.

ვინ წარმოიღო რომელ ე-

ვერ ხაომოიდგებთ როგორ გა-
მიხარდა თქვენი ნახვა. მართლაც
დიდი ხანი იყო ამბავი არ მქონდა
საქართველოდან. ჩვენი ჩამოსვლ-
ის შემდეგ ბევრი რამე გადავიტან-
ეთ. არასოდეს ვერ დავივიწყებ იმ
დღეებს, როდესაც პირველად ჩა-
მოვედით ირანში. მიუხედავად იმი-
სა, რომ ნინაც რამოდენმე წელი აქ
გვეცხოვრა, მაინც ძნელი იყო სამ-
შობლოს გარეშე ცხოვრება. კველ-
გან ჩემი მეგობრები, მასწავლებ-
ლები, სკოლა და უბანი მელანდე-
ბოდა. ძალიან ძნელი იყო, რომ შევ-
ჩვეოდი იმ სიტუაციას. თუ ოდესლ-
აც მე მყავდა საუკეთესო მეგობრე-
ბი, საუკეთესო სკოლა და პატრიო-
ტი განათლებული მასწავლებლე-
ბი, ახლა მე უნდა მყოლოდ ისეთი
“განათლებული” სპრის მასწავ-
ლებლები რომ, ხშირად მეკითხე-
ბოდნენ საქართველო იგივე რუსე-
თიაო არაო!!

კაცი ინატრებდა ცხვირ პირი

კუტე სამართლებრივ ცოდნა / ის ა-
აერია ასეთი მკითხველისთვის, მა-

გრძელ იძულებული ვიყავი ტევრი ჰეზების გამო თავი შემტკავა. მაშინ მიგვცდი რა ტანჯვა-წვალუე გადაუტანიათ ჩემს ნინაპრებს ს ქართველოდან, რომ წამოუყავან ათ. ყოველთვის საქართველოს ედით ვიყავი ცოცხალი. მე ძალის გრძნობიერი არა ვარ, მაგრამ რ დესაც ლაპარაკია საქართველოზ ქართველ ხალხზე, როგორც ყველ ფერიდნელი, არ შემიძლია გრძნ ბიერი არ ვიყო. მე საქართველო ამ ქვეყნის სამოთხედ, და ქართველ ხალხს ანგელოზებად ვთვლი.

არასდროს არ დავითინებ მე ვსე სკოლას, ჩემი ცხოვრების დის სიამაყეა, რომ მე ამ სკოლაში ვსხვ ვლობდი. არასდროს არ დავითინებ იმ დღეს, როცა ბატონ სოსო გრძანიშვილმა შემიყვანა კლასში ვყელას უთხრა ეს ახალი მოწვევა, ირანიდან ჩამოსული. ვთ წარმომიდგენია ადამიანი რა დ ნემდე უნდა დიდი სულის პატრიოტის როგორიც იყვნენ ჩემი კლ სელები და მასნავლებლები. არ სოდეს ვერ დავითინებ მათ სიკეთების ეს, ვაჟაპოხას, სიყვარულს, ისა თი დიდებული ადამიანები იყვნენ რომ კალამი მათ სიწმინდეს ვა აღნერს. არასოდეს დამავინებდე

ნინო და ვასო და სხვა ბავშვები, რომ ხელვებს მოკვიდებდნენ ერთ-მანეთს და მე ჰაერში მისვრიდნენ. თუ მე იქ არ მყვავდა ბიძა, მამიდა ან დეიდა, სამაგიეროდ ჩემი კლასი, სკოლა, მასწავლებლები, უბანი და მთელი საქართველო იყვნენ ჩემი ძმები და დები. ის დღეები და წლები იყო ჩემი ცხოვრების საუკეთესო პერიოდი. სამწუხაროდ მე ჩემი კლასელების მისამართი არა მქონდა (რადგან ისინი უკვე პეტრიაშვილზე გადავიდნენ, ჩენენც ირანში რომ ჩამოვედით არ ვაპირებდით დარჩენას, თორემ აუცილებლად ვინახულებდი მათ და მისამართებს გამოვართმევდი). ის ნანილუც რომ ნუცუბიძეზე დარჩა მე მქონდა მათთან კონტაქტი. ვერ წარმოიდგენთ რა ძნელი იყო კავშირი (არ ვიცი რატომ!) ხშირად მიბრუნდებოდა წერილები, ან სამი ოთხი თვის მერე ვიღებდი მათ პასუხს. მიწერდნენ, რომ გიგზავნით ბევრ წერილს მაგრამ შენი წერილები იმვიათად მოჰისო. ამის მიუხედავად მაინც რაღაცნაირად ვახერხებდით კონტაქტს. ერთიორი წელია ტელეფონითაც ვსაუბრობთ, მაგრამ სამწუხაროდ თითქმის ყველანი უცხოეთში წავიდნენ. ძალიან ვნატრობდი რაღაცნაირად ვამეგონ ნონისა და ვასოს შესახებ. დაახლოებით ერთი კვირის წინ ძალიან მოწყენილი ვიყავი, ძალიან ვნანობდი, რომ ჩემი ძველი კლასელების შესახებ არაფერი არ ვიცოდი. ღმერთს ვთხოვე რაღაცნაირად შეცვლილიყო ეს სიტუაცია. დამით სიზმარში ვნახე რაღაც კარგი ამბა-

ჩადიხარ, არ არი კარგიო. სპარსელს ეგონა მისი ეშინიათ (ძალიან ტანადი ჯარისკაცი იყო და კარგადაც ფლობდა აღმოსავლურ სპორტებს), კიდევ არ დაივიწყა თავისი. მაშინ ქართველებმაც ისე სცემეს, რომ უსულოდ ეგდო მიწაზე. თვითონ და თავისთან მყოფ ჯარისაც-ებს მას შემდეგ დაუწერიათ წერილი, სადაც არ უნდა ვიმსახურებთ თუნდაც შორეულ უდაბნოებშით, ზედმეტადაც მზად ვართ ვიმსახუროთ მხოლოდ ქართველებთან ახლოს არ ვიყოთო, ძალიან საშიშნიაო თუ გაბაძრაზებთ მათო!

ქალბატონ ნინო! ჩემი დიდი ოცნებაა საქართველოში ჩამოსვლა და საერთოდ ცხოვრება. განსაკუთრებით ძალიან მინდა შევისწავლო (ესე იგი უნივერსიტეტში ვისწავლო) ქართული ენა და ლიტერატურა. გარდა ჩემი დაინტერესებისა ჩემის აზრით ამ გზით შემიძლია უფრო ღრმად გავაცნო აქაურ ქართველობას ქართული ენა და ლიტერატურა (ეს ჩემი დიდი სურვილია).

ძალიან ვნატრობ მემსახურა საქართველოს არმიაში, რაც სამწეხაროდ ვერ მოხერხდა. მე ორი წელი ისპაპნში ვიყავი ირანის არმიაში. მიხარიდა მხოლოდ ის, რომ იქ მყოფ ჯარისკაცებს და ოფიცერებს გავაცანი საქართველო. ეს მოხდა იმიტომ, რომ ერთხელ გაიმართა შეჯიბრება (წონის მიუხედავად). ძალიან ძნელი შეჯიბრება იყო, მაგრამ პირველი გაგხდი. მის შემდეგ ძალიან ბევრს მეტსავდნენ საქართველოზე, მოჰკონდათ სამახ-

სოვრო რვეულები, მხოლოდ ქართულად ჩაგვიწერეთ.

ქალბატონ ნინო! კიდევ დიდი მადლობელი ვარ ჩერენთან რომ ჩამობრძანდით. თქვენმან ნახვამ დიდად კარგად იმოქმედა ჩემზე.

გთხოვთ მომავალშიც აუცილებლად ხშირად ჩამობრძანდით წერილი, დაგვიწერეთ წერილები. ჩემი მისამართი მიეცით ნონისა და ვასოს (ჩემს მაგივრად დამიკურცხეთ ისინი).

ჩემი დიდი მოკითხვა გადაეცით მათ და უთხარით, რომ ყოველთვის მახსოვს ისინი. აუცილებლად ჩამოიყანეთ ისინიც. უთხარით, რომ მე არასდროს მათ სიკეთეს და სიყვარულს არ დავივინებ. მოკლედ ძალიან თბილად მომიკითხეთ ნინო, ვასო და სხვა თანაკლასელები, ბიჭები და გოგოები. მომიკითხეთ ყველა მასწავლებელი. ძალიან გამიხარდება მათი ჩამოსვლა ირანში. აგრეთვე სთხოვეთ გამომიგზავნონ წერილები და სურათებიც. აგრეთვე ძალიან გამიხარდა თქვენს ოჯახს რომ გავეცანი. ძალიან გამახარა ბატონ ამირანის გაცნობამ. მის შეხვედრაზე გამახსენდა ძველი მეგობრები.

ახლა კი მინდა დაგემშვიდობოთ, იყავით ღმერთის მფარველობის ქვეშ, ჯანმრთელად და ბედინერად. ამინ! გენაცვალეთ ყველას!

ա աղջեց 360մ

סבון ורדרם

ან რამდენ ხანს

სისა დოკუმენტაცია. სეინილებს აღ-
არ მიძებული გავრცელდა. საბჭოური პრესა
არ მიძებული გავრცელდა. საბჭოურ პრესას
ცენზურა ადგა თავსა. ცენზურას -
ჩეკა. ახლა ზენცურა გაუქმებუ-
ლია. ათზე მეტი წელიწადია. მე ეს
ვიგრძენი. შენც იგრძენი. იმანაც
იგრძნო. ყველამ ვიგრძენით. ხოლო
ამ ბოლოს მე ისიც ვიგრძენი - ჩემ-
თვის ცენზურა ხელახლა აღდგა.
შენთვის - არ ვიცი. იმისთვის - არ
ვიცი. ანთუ ყველასთვისა - ესეც არ
ვიცი. მე კი წერილებს მიბრუნებენ.
არც მიზეზს არავინ არ მეუბნება.
არც მებოლიშება არავინა. რაღა
თქმა უნდა. იმ ნინათ მოიმიზეზებ-
დნენ მაინცა ცენზურასა. ცხრავერ
ბოლოშესაც მომიხდიდნენ და მოიკა-
ტუნებდნენ თავსაცა: რა ვქნათ
ჩვენო კეთილო მეგობარო, ცოლშ-
ვილი გვყავს. ვერ გავიმეტებთო.
ვითომ მე ან არა მყავდა ცოლშვი-
ლი ან ადვილად მემეტებოდა.
ახლა სხვა დროა. მოგვახსენე-

რად აღარ შივაჩინიერობა. "რაც გინახავს, ვეღარ ნახავო". ნიშნულებდა ავსტრიული ცაგარელი მე-19 საუკუნესა. "რაც გინახავს, ვეღარ ნახავო". მე-20 საუკუნეს მოუგო ნიშნი მიხეილ ჭიათურელმა. "რაც გინახავს, ვეღარ ნახავო". მე რო არავინ არ მანუგება?! იგივე ვნახე. იგივეს შევვსნარი. და ვემ-დური ბედისა. ვემდური ღმერთსა: რატომ, რაისთვის, შეგცოდე რაი, რატომ მაცოცხლე ასე აქამდისა, იგივე რომ გადამხდომდა?! გასა-გებია. ქმარშვილი პო ამათაცა ჰყავთ - ზოგი რედაქტორი პო ქა-ლიცა ბრძანდება - და არც ქმარშ-ვილია ნაკლებად დასანანი ცოლშ-ვილზედა. მაგრამ მე განა ისეთს რას დავწერ, ოჯახი რო დაექცეს ვინმესა?! ან ჩემთვის მოგდებული ორიოდე სვეტი ისეთს რა ზარღლს მიაყენებს განა?! ანთვ რაჯ არის:

ლისტისა და ფოტოსელოვანისა ა ახ შეინახა იმ ნლების განმავლ ბაში, რაც რო მოქმედებდა ომე თევგი?.. ამას თქვენა გთხოვთ ქა ბატონო. თქვენ ისიც იცით სტამ თუ რამდენია თბილისში, ხოლ მაგ ბატონმა ეგება არც ის იცის რა მოხელეა სტამბაი, რასა იქ რას აკეთებს. შარჟად ნუ ჩამითვალი ის ნურავინა. მე იმდენი უნიგნებ რობა მესმის მანდედანა - უფლება მაქვს ასე მეგონოს. ღმერთო მო კალი და არც ის ეცოდინება თუ როლი შეასრულა არსებობის მცირე ხნის მანძილზე თუნდ მხოლოდ "ჩვენმა მწერლობამა" სალიტერატურო გადაცემებმა "ცერიისა" - ლიტერატურულ-ესთ ტიკური აზროვნება აღადგინ მკვლევარ-კრიტიკოსთა ახალი თობა წამოზარდა, მხატვრულ-ლიტერატურული სიახლეები გაიაზი

მხედარუარი: თვითონ რო ჰყავთ რა-
მდენიმე მწერალი და იქა-აქა რა-
ლაცას რო ამოიტყვიან, ალბათ საკ-
მარისი ჰეკონიათ. თუ ეს მართლა
ასეა, მინდა მოვაგონო მორნმუნე-
თა იმათა: ბევრიც რო ჰყავდეთ სა-
კუთარი მწერალი, მეტის თქმაც
რო შეეძლო - იქა-აქას მეტი - პა-
რტიული მწერლობა მწერლობა არ
არის მაინცა და არც არავითარი
ლირებულება არ გააჩნია ნამოქმე-
დარსა იმათსასა. შაგალითი აგერ
არ იყო, ნათელი, თვალსაჩინო მა-
გალითი - პროლეტარული მწერ-
ლობა - ნაყოფი პროლეტარიატის
კულტისა და პროლეტარიატის დი-
ქტატურისა. არც ჰენსიონერთა
კულტი და არც ჰენსიონერთა დიქ-
ტატურა არას გვიქადის იმაზე მეტ-
სა. "ჩვენი მწერლობა" არ იჭედებო-
და პარტიულ ნაჭუჭმი და შეიძლება
რო ამიტომაც დაპეტურეს თუ აკრ-
ძალებს - როგორც უნდა ითქვას -
ფაფუ. აღარ არის. გაპქრა. გააქრ-
ეს. და არც გასაკვირია რო: ვერც
ნარმოედგინათ ვიეთთა თუ რა სუ-
ლიერი შიმშილობაა დღეს საქართ-
ველობი - მკითხველები დაიმშენენ.
აზროვნების შიმშილობაა, ლიტე-
რატურული აზროვნებისა და საე-
რთოდ აზროვნებისა. რადგან ეს
ასეა: მხატვრული ლიტერატურა
გახდავს წყარო და საფუძველი ყო-
ველი შემდგომი აზროვნებისა - ფი-
ლოსოფიური იქნება თუ პოლიტი-
კური, სოციოლოგიური იქნება თუ
- თუ გნებავს ეკონომიკური. თუ
ისე გაზულუქდა ქართველი კაცი,
ყველაფერი თუ მზამზარეული და
შემოტანილი ნებავს - მე რაღა მეთ-
ქმის. აგერ პო გიბოძეს: რა ძალას
იტანთ, რა ოხრობად გინდათ ეგ
თქვენი ძეველი ლიტერატურაო.
თვითონ არა აქვთ და შენსას გიშ-
ლიან. ხვალ იმასაც გირჩევენ: რი-
თი ვერ მოგბეზრდათ ეგ თქვენი
ილიაო. ჯერ ვერც მიემხვდარვართ
- ეს უკვე ინერგება. ინერგება და
დავივდება. და თუ ეს ასეა - მაშ გარ-
დაუვალი ყოფილა დაბურვაი "ჩვე-
ნი მწერლობისა", რადგან რო მო-
ნოდებულა ქართული აზროვნები-
სათვისა და გლობალური-მასონუ-
რი მოძრაობისათვის დაბრკოლებ-
ად მიიჩნეოდა. მართლა ასეა?.. თუ
ეჭვებია?.. პასუხი უნდა. პასუხი
არა ნებავთ. მაშინაცა ვკითხულო-
ბდი. საბჭოების დროსა. ვკითხუ-
ლობდი და არ მიძებდავდნენ. ახლ-
აც რო ისევე: არც მაკითხებენ და
არც მიძებდავენ, რად უნდა მიკვი-
რდეს!?

თხებენ?..
როგორც რო ვერკვევი ამ ჩვენ
ეკონომისტების მიმოხილვებიდან

- და თუ ვერკვევი. რაღა თქმა უნდა - ამ ჩეგნმა სახელმწიფომ სამი ეკო-ნომიკური საფეხური გაიარა: შოკური, თანდათანობითი. და პოლო-ნური. პირველს გოცირიძეს მანერენ. მეორეს პაპავასა. მესამეს - ბარცეროვიჩსა. რაც უნდა ერქვას და ვისაც არ უნდა მიენერებოდეს, არცერთმა რო არ გაამართლა - ეს ცხადია და თვითონაცა ბრძანებენ. მეტი რა ჯანია. და აი ახლა თუ რა გზას ირჩევენ, მე იმასა ვკითხულობ. არ მაკითხებენ და მაინცა ვკითხულობ. ვკითხულობ არა ისე უბრალოდა - არა. ეჭვს გამოვთქვამ და ისე ვკითხულობ. ეჭვს გაფანტვა უნდა. მითუმეტეს რო არ შეიძლება ეს მხოლოდ ჩემი ეჭვი იყოს. მე არავითარი ნათელმხილველი არა ვარ და არავითარი იდუმალ ძალებთან არავითარი საურთიერთო საშუალებანი მე არ მომეპოვება. ეს ახალი გზა ჩვენს ეკონომიკაში - ეჭვის მიხედვითა - ისევ მონოპოლისტურ სისტემას უნდა ემყარებოდეს, ოლონდ დიდად უნდა განსხვავდებოდეს საპტოური მონოპოლიზმისაგანა, სახელმწიფო მონოპოლიზმისაგანა, ეს უფრო სამთავრობო-პარტიულ მონოპოლიზმად თუ მოინათლება. უფრო მოჭრილად თუ რა დაერქმევა, ეს თვითონ იცაინ პოლიტიკოსებმა და ეკონომისტებმა. ოლონდ შინაარსი მაინც ეს არის და სახელწოდებაც იქიდან ამოვა. ამასაც ეყოლება თავისი თეორეტიკოსი. რაღა თქმა უნდა. ეყოლება და ჰყავს - ისევ ეჭვების მიხედვით თუ ვიტყვი - ბატონი პატარკაციშვილი. არავითარი სამთავრობო სამსახურებრივი თანამდებობა იმას არ გააჩნია, მაგრამ მნიშვნელოვანი ეკონომიკური გარდაქმნა დაპყისრებია ქვეყნისა და სრული სამთავრობო ხელშეწყობითაცა სარგებლობს. ერთ მშვენიერ დღეს ზღაპრული სიმდიდრის პატრონისა და ძებნილის სტატუსით დაბრუნდა იგი სამშობლოში. დაბრუნდა და მაშინვე ყველგანაც ამორტივტივდა იმ სიფართესა და იმ სიმაღლეზე მართლაც მდიდარ კაცს რო შეეფერებოდა. მდიდარსა და თუნდაც ზღაპრულად მდიდარსა. ერთხელ რაღაცა აწყენინა ალბათა მაშინდელ პრეზიდენტსა - შევარდნაძესა, იმავ დროს რუსებიც ამუნათავდნენ რაღაცასა და ასეთი საგულისხმო ფრაზა წარმოსოდება: თუ ძებნილია და თუ მართლა ეძებენ - რუსები პატარკაციშვილსაო - აგერ არ არის, მოვიდნენ და წაიყვანონ. ჩეჩენებს თვითონვე მოათრევდა ტყეებიდანა თუ ხეგხვევებიდანა და თვითონვე აბარებდა იმავე რუსებსა.

ერთხელ დაცა გაცხოველებული პოლემიკის დროსა პარლამენტისა და სამთავრობო სხდომებს შორისა იმავე პრეზიდენტმა - შევარდნაძემა იმავე პატარკაციშვილის (ციტირებით მოსწრა კიბილი მოდავეებსა. როგორც რო ბრძანებდა პატარკაციშვილი მრავალოდა სხორმაზო:

აძიროაცა, არ დაეცემადთ აერი ნერილი. განა ვისა სცალიან ახლა, ვიღაც ჩეცებული ელაპარაკოთო. პე- ნსიონერები!.. პენსიონერები!.. პე- ნსიონერები!.. აი პრობლემა სა- დღეოსოა!.. ვერ აუხირდები!..

ამასობაში მთელის მრისხანე- ბითა და მთელის სისასტეინით მიმ- დინარებს დამუშავება ოშეგას შე- სვეურებისა, მათვის საკუთრების ჩამორთმევისა, მონოპოლიზირე- ბისა თუ ახალ მესაკუთრეთა შორი- სის გადანანილების მიზნითა. მოწი- ლე ისიცა: იდეის ავტორიცა და გა- ნმახორციელებელი ჯგუფის მეთა- ურიცა. რაღა თქმა უნდა. რაღა თქმა უნდა. განა არ ეკუთვნის - რა უუყოთ თუ არ არის იმათი პარტიის წევრი. ეს ამ შემთხვევაში რა მოსა- ტანია?.. იდეა ჰო იმისია - თუნდაც რომ მხოლოდ იდეაი - იმ სალოკი თითიდანაა. ჰო. საფეხთქელზე რო დაიკაუნებს ხოლმე. ახლა იმათაც დააკმაყოფილებს, ვინც რო არ ეშ- ვება: სად არის შენი ზღაპრული სი- მდიდრეო, აქ რატომ არაფერი არ გაგარიაო. დააკმაყოფილებს და დაპპირდა კიდევაცა: ჩემი სანარმო მექნება მალე თბილისშიო. მალეო და აპაა!.. აგერ არ არის!.. ამაზე გა- მართული, ამაზე ანყობილი - ოშე- გას სანარმოები რო გახლავს, სხვა კიდევ რომელია თბილისში?.. არის?!

ა ეგოეცე ადვილადა. ვის უზდა ეგ- რე უარშიო მოხელეი?!.
ვწერ.
მაინცა ვწერ.
მე სხვა ხელობა არ გამაჩინა.
ახალგაზრდობისას რო არ მი- ბეჭდავდნენ, ვიცოდი რადაც არ მიბეჭდავდნენ. გვიმტკიცებდნენ რო: ჟეშმარიტი დემოკრატია, ეს იყო საბჭოთა დემოკრატია. მე ვწე- რდი რო დემოკრატია სადღაც იყო. სულ სხვაგან იყო. ვგულისხმობდი რო დასავლეთში გახლდა. ამიტომ- აც არ მიბეჭდავდნენ. ახლა ის აქაა, აგერ მოგვიტანეს და მე ვწერ: ან ეს ის არ არის, რასაც რო ჟევიან დე- მოკრატია - დემოკრატიზმი ან არც არსებობს დემოკრატიზმი, ახლა ამიტომაც არ მიბეჭდავენ. გასაგე- ბია რაღა თქმა უნდა. თუ ყველას თავისი დემოკრატიზმი აქვს, მე ვერ ვინამებ გაპიროვნებულ დემო- კრატიზმსა. თავისუფლება თავი- სუფლებაა და ვისა სახელითაც არ უნდა სჩაგრავდე ადამიანსა - პრო- ლეტარებისა თუ პენსიონერებისა - ეს სულერთია: ჩაგვრა ჩაგვრა და თავისუფლება არ დაერქმევა. საე- რთო არა აქვს არაფერი დემოკრა- ტიზმთანა.

ასეა ბატონებო.
არ დაბეჭდავთ და ნუ დაბეჭდ- ავთ. ახირებული ხელობას მწერლ- ის ხელობას: მანაც უნდა ვწერო...

